

Księga wizualizacji znaku PROW 2014-2020

SPIS TREŚCI

Wykaz skrótów	4	Działania promocyjne w prasie	34
Część I: Omówienie zasad identyfikacji wizualnej	8	Działania promocyjne	35
1. Oznaczanie działań informacyjnych i promocyjnych	9	Część II: Omówienie znaków	36
Informacyjne obowiązki beneficjenta	9	1. Znak i logo PROW 2014-2020	37
Konsekwencje niewłaściwego oznaczania działań informacyjnych i promocyjnych	10	Wstęp – opis znaku i logo	37
Pozostałe działania informacyjne i promocyjne	10	Znak PROW 2014-2020	38
Ogólne zasady stosowania znaków	11	Logo PROW 2014-2020	49
Oznaczanie projektów realizowanych poza granicami Polski	13	Budowa i proporcje znaku i logo	40
Skąd pobrać znaki i wzory graficzne	14	Minimalna wielkość znaku i logo	41
2. Oznaczanie miejsca realizacji operacji	15	Wersja anglojęzyczna logo	42
Sytuacje szczególne	17	Znak graficzny i logo w siatce modułowej	43
Kto, kiedy i gdzie zamieszcza tymczasowe bilbordy	17	Pola podstawowe i pola ochronne	44
Kto, kiedy i gdzie zamieszcza stałą tablicę/bilbord dużego formatu	18	Kolorystyka (CMYK, Pantone, RAL, RGB)	46
Kto, kiedy i gdzie zamieszcza tablicę informacyjną	19	Znak graficzny i logo na różnych tłach	47
Kto, kiedy i gdzie zamieszcza plakat	20	Tło znaku – formy dopuszczalne i niedopuszczalne	48
Przykład bilbord, plakatu, tablicy informacyjnej	21	Znak graficzny i logo w wersji monochromatycznej wraz z zamieszczeniem na różnych tłach	49
Strona internetowa	25	Znak graficzny i logo w wersji achromatycznej wraz z zamieszczeniem na różnych tłach	50
3. Zasady wizualizacji działań informacyjnych i promocyjnych	27	Typografia, kroje pisma do wykorzystania	51
Działania informacyjne w prasie	28	Logotypy towarzyszące	52
Działania informacyjne w telewizji	30	Siatki poligraficzne dla ulotek i folderów	55
Działania informacyjne w radio	32	2. Symbol UE	56
Działania informacyjne w internecie	33	Opis geometryczny flagi UE	56

Kolorystyka emblematu	57	Reklama prasowa	73
Reprodukcja jednobarwna	58	Materiały szkoleniowe/seminaryjne/konferencyjne	74
Reprodukcja na kolorowym tle	59	2. Materiały w formie elektronicznej	75
Symbol UE na małych materiałach promocyjnych	61	Prezentacja PowerPoint	76
Minimalna wielkość emblematu	62	Reklama telewizyjna	77
3. Logo Leader	63	Banner internetowy	78
Znaki towarzyszące – Leader	63	3. Materiały promocyjne – drukowane	79
4. Logo KSOW	64	Informacja/ogłoszenie prasowe	80
Znaki towarzyszące – Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich	64	Papier firmowy	81
5. Logo IP i JT	65	Koperta	82
Znaki towarzyszące – Integrowana Produkcja i Jakość Tradycja	65	Zaproszenie	83
6. Logo RE i GTS	66	Notatnik	84
Znaki towarzyszące – Rolnictwo Ekologiczne i Gwarantowana Tradycyjna Specjalność	66	Teczka firmowa	85
7. Logo ChOG i ChNP	67	Dyplom/certyfikat	87
Znaki towarzyszące – Chronione Oznaczenie Geograficzne i Chroniona Nazwa Pochodzenia	67	Wizytówka	88
Część III: Zastosowanie znaków	68	4. Materiały promocyjne	89
1. Materiały informacyjne – drukowane	69	Zasady umieszczania logotypów na materiałach promocyjnych	89
Publikacja, folder	70	Gadżety	90
Ulotka	71	Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach	92
Plakat	72	Oznaczanie małych przedmiotów promocyjnych	104

Wykaz skrótów:

UE	Unia Europejska
KE	Komisja Europejska
EFRROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
PROW 2014-2020	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
KSOW	Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich
znak/symbol/emblemat UE	stosowana wymiennie nazwa flagi UE – obowiązkowego elementu wizualizacji działań informacyjnych i promocyjnych
logo PROW 2014-2020	znak PROW 2014-2020 wraz z nazwą programu Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
znak PROW 2014-2020	znak PROW 2014-2020 bez nazwy programu Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (dotyczy wyłącznie małych materiałów promocyjnych/gadżetów)
IZ	Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020
Rozporządzenie 808/2014	rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 808/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW).

W przypadku aktualizacji Księgi wizualizacji znaku PROW 2014-2020 dla operacji/projektów rozpoczętych obowiązuje wersja Księgi aktualna na dzień podpisania umowy/wydania decyzji.

operacja	rozumiana jest jako powszechnie znany „projekt”, który został zrealizowany/ uzyskał dofinansowanie ze środków EFRROW
beneficjent	jest to podmiot (publiczny lub prywatny) lub osoba fizyczna, która wystąpiła o dofinansowanie operacji w ramach środków PROW 2014-2020 i uzyskała te środki
zakończenie operacji	w przypadku operacji związanej z inwestycją jest to projekt, który został ukończony i beneficjent otrzymał zwrot poniesionych kosztów, w przypadku operacji dofinansowywanych w formie premii, o zakończeniu operacji mówimy w sytuacji np. zakończenia realizacji biznesplanu
miejsce realizacji operacji	definicja uzależniona jest od rodzaju realizowanej operacji: w przypadku operacji związanych z inwestycjami jest to miejsce realizacji inwestycji, które może być jednocześnie siedzibą beneficjenta. Dla operacji takich jak organizacja pikniku miejscem jej realizacji jest sam piknik, dla operacji miękkich (szkolenia, warsztaty, kursy) będzie to sala szkoleniowa/konferencyjna, w której odbywa się szkolenie. W przypadku realizacji operacji dotyczących np. budowy placów zabaw, boisk sportowych, itp. które ze względu na zakres obejmują więcej niż jedną miejscowość, oznaczenie zamieszczane jest w miejscu realizacji w każdej miejscowości
treści merytoryczne	informacje dotyczące wiedzy ogólnej i szczegółowej na temat PROW 2014-2020 i poszczególnych jego działań i poddziałań, w tym informacje związane z warunkami i trybem przyznawania pomocy, praktycznej wiedzy i umiejętności o sposobie przygotowania wniosków, biznesplanów, wniosków o płatność
działania informacyjne	mówimy w przypadku np. publikacji artykułów, wykonania i emisji audycji telewizyjnych lub radiowych, druku broszur, które zawierają treści merytoryczne

działania promocyjne	mówimy o działaniach, które nie zawierają treści merytorycznych, a jedynie np. krótką informację o naborze wniosków, planowanym wydarzeniu plenerowym, konkursie, festynie, związanym z realizowaną operacją
materiały informacyjne – drukowane	materiały zawierające treści merytoryczne, które zostały wydrukowane, np. broszury, prezentacje, artykuły, felietony, itp.
materiały w formie elektronicznej	materiały zamieszczone w internecie, prezentowane na spotkaniach, szkoleniach (prezentacje), imprezach o charakterze plenerowym, festynach lub emitowane w telewizji zawierające lub nie treści merytoryczne
materiały promocyjne – drukowane	materiały nie zawierające treści merytorycznych, które zostały wydrukowane, np. plakaty, które mogą zawierać jedynie np. krótką informację o planowanym wydarzeniu plenerowym, lub np. teczki konferencyjne, materiały promocyjne, itp.
strona tytułowa	jest to pierwsza strona okładki np. broszur, biuletynów, itp. w przypadku ulotek pierwsza strona ulotki
opis operacji	składa się z odpowiednio typu/nazwy/tytułu operacji, głównego celu operacji, nazwy działania PROW 2014-2020, w ramach którego realizowana jest operacja, znaku Unii Europejskiej, sloganu „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”
spoty radiowe niezawierające treści merytorycznych	są to spoty, które zawierają np. krótką informację o naborze wniosków, planowanym wydarzeniu plenerowym, konkursie, festynie, związanym z realizowaną operacją, w przypadku takich spotów wystarczy przeczytanie przez lektora sloganu „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

minimalna wielkość (wysokość) logo PROW 2014-2020	w przypadku druku – 10 mm, grawera – 12 mm, wytłoczenia/wypalenia 30 mm, natomiast dla wersji skróconej (znaku) 8 mm, minimalna wielkość logo w mediach elektronicznych wynosi 55 px.
materiały promocyjne (gadżety)	materiały nie zawierające treści merytorycznych, służące wyłącznie do promocji
małe przedmioty promocyjne	materiały promocyjne (gadżety), których powierzchnia nadruku jest mniejsza niż minimalne wymiary określone dla zastosowania logo PROW 2014-2020; w przypadku małych materiałów promocyjnych grawer/nadruk/wytłoczenie/wypalenie logo PROW 2014-2020 może być mniejsze niż wielkości określone na 43 str. Księgi, jednocześnie wyłączenie to dotyczy jedynie małych materiałów promocyjnych
wizualizacja	to zamieszczenie w jednej lokalizacji/ na jednym wybranym obszarze materiału informacyjnego lub promocyjnego wszystkich wymaganych i dopuszczalnych logotypów, bez innych rozdzielających je elementów
wsparcie publiczne	to środki pochodzące zarówno z funduszu EFRROW, jak i z budżetu państwa, wysokość wkładu publicznego jest określona w umowie lub decyzji o dofinansowaniu

Księga wizualizacji znaku PROW 2014-2020

Część I: Omówienie zasad identyfikacji wizualnej

UE wymaga informowania opinii publicznej i wszystkich zainteresowanych, że przedsięwzięcia współfinansowane ze środków EFRROW mogły zostać zrealizowane właśnie dzięki unijnej pomocy finansowej. Dlatego przygotowany został opis obowiązków informacyjnych oraz wskazówki do ich wypełnienia.

Dla operacji rozpoczętych obowiązywać będzie wersja Księgi aktualna na dzień zawarcia umowy / wydania decyzji.

1. Oznaczanie działań informacyjnych i promocyjnych

We wszystkich działaniach informacyjnych i promocyjnych zapewniona jest właściwa identyfikacja wizualna w szczególności poprzez oznaczanie miejsc realizacji operacji oraz stosowanie odpowiednich znaków.

1) Informacyjne obowiązki beneficjenta

Informacyjne obowiązki beneficjenta wskazane zostały w załączniku III rozporządzenia 808/2014.

W okresie realizacji operacji beneficjent informuje opinię publiczną o pomocy otrzymanej z EFRROW, zależnie od wysokości wsparcia publicznego, poprzez: plakat, tablicę informacyjną, tymczasowy billboard dużego formatu, stałą tablicę lub billboard dużego formatu oraz za pomocą informacji zamieszczonej na swojej stronie internetowej (jeżeli taka istnieje).

Obowiązek informowania opinii publicznej o celu operacji i wsparciu operacji z EFRROW rozpoczyna się od chwili uzyskania przez beneficjenta dofinansowania (zawarcia umowy o przyznanie pomocy, otrzymania dotacji). Od tego dnia beneficjenta zaczynają obowiązywać zasady prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych.

Jednym z elementów zamieszczanych na plakacie, billboardzie, tablicy oraz na stronie internetowej beneficjenta (jeżeli taka strona istnieje), jest cel operacji. Przygotowując wniosek o przyznanie pomocy należy tak skonstruować cel operacji, by w pełni oddawał przedmiot operacji, jak również był zrozumiały i niezbyt długi.

Koszty ponoszone przez beneficjentów, związane z obowiązkiem informacyjnym, tj. zamieszczeniem plakatów, tablic lub billboardów, nie są kosztami kwalifikowalnymi, o których zwrot może ubiegać się beneficjent we wniosku o płatność.

2) Konsekwencje niewłaściwego oznaczania działań informacyjnych i promocyjnych

Konsekwencje niestosowania się do obowiązków określonych w rozporządzeniu 808/2014 określone zostały w umowach zawieranych z beneficjentami lub w przypadku działań/poddziałań PROW 2014-2020 gdzie pomoc przyznawana jest na podstawie decyzji, w odpowiednich rozporządzeniach Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

3) Pozostałe działania informacyjne i promocyjne

Wszystkich beneficjentów obowiązuje poinformowanie opinii publicznej o wsparciu operacji z EFRROW:

- realizowanych działań informacyjnych i promocyjnych, np.: ulotek, broszur, publikacji, notatek prasowych, stron internetowych, materiałów filmowych, konferencji, spotkań, itd.,
- materiałów i dokumentów przeznaczonych dla uczestników spotkań/szkoleń, np.: zaświadczeń, certyfikatów, materiałów szkoleniowych, programów szkoleń i warsztatów, list obecności, itp.,
- miejsca realizacji operacji za pomocą odpowiednio: plakatów/bilbordów/tablic, itp. oraz zamieszczenia informacji na stronie internetowej (jeśli taka strona istnieje).

Nie jest wymagane stosowanie wizualizacji na dokumentach związanych z realizacją operacji podawanych do wiadomości publicznej np. dokumentacji przetargowej, jak również innych dokumentach, np. umowach.

4) Ogólne zasady stosowania znaków

Działania informacyjne realizowane przez beneficjenta, miejsce realizacji operacji, dokumenty upubliczniane i przeznaczone dla uczestników np. szkoleń, są oznaczone przy pomocy następujących elementów:

- znak Unii Europejskiej (na stronach internetowych występuje w pełnej wersji kolorystycznej, sytuacją wyjątkową dopuszczającą zastosowanie znaku UE w wersji achromatycznej (czerni i biel) bądź monochromatycznej (odcienie szarości), jest okres żałoby narodowej),
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- logo Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 lub, dopuszczalny wyłącznie na małych materiałach promocyjnych (gadżetach), znak PROW 2014-2020,
- w przypadku działań angażujących środki finansowe w ramach Leader, należy zamieścić logo LEADER,
- w przypadku działań angażujących środki finansowe w ramach KSOW – logo KSOW,
- w przypadku realizacji działań informacyjnych i promocyjnych związanych z unijnymi lub krajowymi systemami jakości żywności odpowiednio: logo Integrowanej Produkcji, Chronionej Nazwy Pochodzenia, Chronionego Oznaczenia Geograficznego, Gwarantowanej Tradycyjnej Specjalności, Rolnictwa Ekologicznego, Jakość i Tradycja.

Dozwolone jest umieszczenie logo beneficjenta, lokalnej grupy działania, herbu/logo województwa lub gminy pomiędzy znakiem Unii Europejskiej i logo PROW 2014-2020.

W zestawie kilku znaków znak Unii Europejskiej zawsze występuje po lewej stronie, logo PROW 2014-2020 po prawej, pomiędzy nimi inne znaki, rozmieszczone w równej odległości. Przy stosowaniu zestawienia kilku znaków/logo należy przestrzegać zasady, że pozostałe logotypy nie mogą być większe od symbolu Unii Europejskiej (mierzone wysokością).

W przypadku wizualizacji działań informacyjnych i promocyjnych niedopuszczalne jest wyodrębnianie jednego z logotypów poza ciąg znaków.

W zestawieniu znaków nie mogą być umieszczane logotypy wykonawców, którzy wykonują działania w ramach danej operacji, ale którzy nie są jej beneficjentami.

W przypadkach, gdy nie jest możliwe zastosowanie logotypów w poziomie, można je zamieścić w pionie, przy czym znak UE znajduje się na górze, a PROW 2014-2020 na dole.

Znak Unii Europejskiej oraz logo PROW 2014-2020 muszą być zawsze umieszczone w widocznym miejscu. Zamieszczając je należy odpowiednio dostosować ich wielkość oraz miejsce zamieszczenia do formy materiału, przedmiotu itp.

Rekomendowane jest stosowanie znaku UE i PROW 2014-2020 w pełnym kolorze na białym tle. Wersje monochromatyczne (odcienie szarości) i achromatyczne (np. czarne na białym tle) można stosować w sytuacji, gdy nie jest możliwe zastosowanie pełnego koloru, np. tłoczenie, grawerowanie, druk w jednym kolorze.

Jeśli logo PROW 2014-2020 w pełnym kolorze zamieszczane jest na barwnym tle, należy zastosować biały podlew gwarantujący odpowiednią czytelność znaku. W przypadku, znaku Unii Europejskiej, jeśli nie ma innego wyboru niż użycie kolorowego tła, należy umieścić wokół flagi biały pasek o szerokości równej 1/25 wysokości tego prostokąta.

W przypadku logo LEADER i KSOW nie ma przeciwwskazań do zamieszczania ich na kolorowym tle.

Wizualizacja na niestandardowych materiałach promocyjnych np. wyroby rękodzieła ludowego i/lub produkty inspirowane polskim folklorem:

Do oznakowania takich materiałów należy stosować zasady przyjęte dla oznakowywania materiałów promocyjnych, tzn. znak Unii Europejskiej oraz logo PROW 2014-2020 muszą być zawsze umieszczone w widocznym

miejscu. Znaki i napisy muszą być czytelne i dobrze widoczne. Zamieszczając je należy odpowiednio dostosować ich wielkość oraz miejsce zamieszczenia do formy materiału, przedmiotu. Dopuszczalne jest oznakowanie w formie np. wszywki (np. apaszki, koszulki itp.) lub naklejki, pod warunkiem spełnienia ww. wymagań.

W przypadku realizacji operacji miękkich, tzw. nieinwestycyjnych, obejmujących działania typu: warsztat, szkolenie, konferencja, impreza o charakterze plenerowym, itp., wizualizację zapewnia się poprzez zamieszczenie w czasie trwania przedsięwzięcia np. banneru, roll-up'u lub innej formy prezentacji informacji o wsparciu finansowym działania ze środków UE. Jednocześnie odpowiednia wizualizacja znajduje się na: materiałach i dokumentach przeznaczonych dla uczestników spotkań/szkoleń, np.: zaświadczenia, certyfikaty, materiały szkoleniowe, programy szkoleń/warsztatów, listy obecności, itp.

5) Oznaczanie projektów realizowanych poza granicami Polski

Realizując działania informacyjne i promocyjne, których efekty przedstawiane będą poza Polską i kierowane są do osób obcojęzycznych, można stosować oznaczenia w języku angielskim.

Przykłady zastosowania:

“European Agricultural Fund for Rural Development: Europe investing in rural areas”, The publication prepared by .....
The publication co-financed from the European Union funds under the LEADER of the Rural Development Programme for 2014-2020
The Managing Authority of the Rural Development Programme for 2014-2020 – the Minister of Agriculture and Rural Development

“European Agricultural Fund for Rural Development: Europe investing in rural areas” , An article elaborated in the Department for Direct Payments, Ministry of Agriculture and Rural Development. An article co-financed from the European Union funds under the Technical Assistance measure of the Rural Development Programme for 2014-2020, The Managing Authority of the Rural Development Programme for 2014-2020 – the Minister of Agriculture and Rural Development

6) Skąd pobrać znaki i wzory graficzne

Wszystkie niezbędne logotypy w tym logo PROW 2014-2020 i Unii Europejskiej znajdują się na stronie internetowej MRiRW, w zakładce PROW 2014-2020/działania informacyjne PROW 2014-2020/ księga wizualizacji i logotypy. Są tam logotypy zapisane w odpowiednim formacie graficznym.

2. Oznaczanie miejsca realizacji operacji

Oznaczanie miejsca realizacji operacji uzależnione jest od rodzaju realizowanego przedsięwzięcia i wysokości współfinansowania ze środków publicznych (środków UE i budżetu państwa).

Beneficjenci operacji, dla których wsparcie przekracza 10 tys. euro, mają obowiązek zamieścić w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa, takim jak np. wejście do budynku, przynajmniej jeden plakat z informacjami na temat operacji (minimalny rozmiar: A3 – znormalizowany format arkusza o wymiarach 297 x 420 mm). (Szczegółowe informacje na str. 20, przykład na str. 24)

Gdy w ramach operacji realizowana jest inwestycja (np. w gospodarstwie lub przedsiębiorstwie spożywczym), w której wkład publiczny przekracza 50 tys. euro, umieszczana jest tablica informacyjna. (Szczegółowe informacje na str. 19, przykład na str. 22)

Tablicę informacyjną obowiązkowo zamieszczają w swoich siedzibach lokalne grupy działania finansowane w ramach LEADER. (Szczegółowe informacje na str. 19, przykład na str. 23)

W przypadku operacji dotyczących działań w zakresie infrastruktury lub prac budowlanych, w których wkład publiczny przekracza 500 tys. euro, obowiązkowo umieszczany jest w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa tymczasowy bilbord dużego formatu. Natomiast nie później niż trzy miesiące po zakończeniu operacji beneficjent umieszcza na stałe tablicę lub bilbord dużego formatu.

W przypadku operacji dotyczących działań w zakresie zakupu środków trwałych, w których wkład publiczny przekracza 500 tys. euro, beneficjent umieszcza w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa stałą tablicę lub bilbord dużego formatu. (Szczegółowe informacje na str. 18, przykład na str. 21)

Informacje dotyczące opisu operacji oraz znak UE zajmują przynajmniej 25% powierzchni plakatu, tablicy, bilbord, bądź strony internetowej (widocznej strony).

W sytuacji gdy beneficjent w ramach realizowanej operacji (w treści wniosku o przyznanie pomocy) używa sformułowania celu/nazwy operacji o ilości znaków uniemożliwiających ich zamieszczenie w sposób czytelny na np. plakacie A3, możliwa jest zmiana ich treści. Cel/nazwa operacji zawarta na plakacie/tablicy/bilbordzie może różnić się od treści zawartej we wniosku aplikacyjnym, pod warunkiem, że nowa treść zachowuje merytoryczny sens celu/nazwy operacji.

Wzory plakatów/tablic/bilbordów odpowiednio dla działań/poddziałań PROW 2014-2020 znajdują się w załącznikach do Księgi.

Wielkość kwoty wsparcia publicznego na realizację operacji	Rodzaj działania
Beneficjenci realizujący operację dofinansowaną ze środków publicznych na kwotę powyżej 500 tys. euro jeśli dotyczy: a) działań w zakresie infrastruktury lub/i, b) prac budowlanych.	Tymczasowy billboard dużego formatu
Beneficjenci, którzy zakończyli realizację operacji dofinansowanej na kwotę powyżej 500 tys. euro, jeśli dotyczyła: a) działań w zakresie infrastruktury lub/i, b) prac budowlanych, c) zakupu środków trwałych.	Stała tablica lub billboard dużego formatu
Beneficjenci operacji skutkujących inwestycją (na przykład w gospodarstwie lub przedsiębiorstwie spożywczym) na kwotę dofinansowania powyżej 50 tys. euro.	Tablica informacyjna
Lokalne grupy działania	Tablica informacyjna
Wszyscy beneficjenci, którzy nie są zobowiązani do: a) umieszczenia tymczasowego billboardu i/lub, b) umieszczenia stałej tablicy/billboardu dużego formatu.	Plakat A3

Także beneficjenci, którzy uzyskali dofinansowanie poniżej 500 tys. euro mogą umieszczać stałe tablice lub billboardy dużego formatu przy swoich operacjach.

Wysokość wkładu publicznego może się zmniejszyć w trakcie realizacji operacji w wyniku oszczędności np. w przetargach.

Decyzja o tym, czy w danym przypadku beneficjent zamieszcza tymczasowy billboard, tablicę informacyjną czy plakat A3, wynika z wysokości wkładu publicznego określonej w umowie lub decyzji o dofinansowaniu.

Do wyliczenia wartości całkowitego wsparcia publicznego w euro stosuje się kurs euro w stosunku do złotego, obowiązujący na dzień zawarcia umowy/wydania decyzji, zgodny z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro, stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych.

Poniżej ścieżka dostępu:

<http://www.uzp.gov.pl/> Serwis informacyjny / Zagadnienia merytoryczne / Prawo krajowe / Akty wykonawcze / Kurs Euro

W przypadku gdy beneficjent realizuje operację (np. place zabaw, boiska sportowe, świetlice, parki), która ze względu na zakres obejmuje więcej niż jedną miejscowość, tablica informacyjna/plakat A3 powinny zostać zamieszczone w miejscu realizacji operacji w każdej miejscowości. Przy operacjach w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, np. przy stacji uzdatniania wody oczyszczalni ścieków, tablice informacyjne/tymczasowe billboardy dużego formatu/stałe tablice lub billboardy dużego formatu zamieszcza się przynajmniej dwa na odcinku początkowym i końcowym (w miejscu dobrze widocznym).

Istnieje możliwość dostosowania wyglądu billboardu, tablicy do otoczenia, np. w przypadku obiektów zabytkowych. Wygląd takiej tablicy beneficjent musi uzgodnić z IZ.

Sytuacje szczególne

1. Zgodnie z zawartą umową beneficjenta obowiązuje zamieszczenie tablicy informacyjnej. W sytuacji gdy np. w wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego koszt realizacji operacji ulegnie zmniejszeniu tak, że nie będzie przekraczał wysokości wsparcia publicznego na poziomie 50 tys. euro, beneficjent zostawia zamieszczoną już tablicę informacyjną.

2. W sytuacji rozwiązania umowy beneficjent ma obowiązek usunąć plakat A3/tablicę informacyjną/tymczasowy bilbord dużego formatu, stałą tablicę lub bilbord dużego formatu.

3. W przypadku gdy działanie informacyjne lub reklamowe dotyczy jednej lub kilku operacji dofinansowanych z więcej niż jednego funduszu polityki spójności, odniesienie przewidziane przy znaku Unii Europejskiej w postaci sloganu może być zastąpione odniesieniem do funduszu EFSI (Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne).

1) Kto, kiedy i gdzie zamieszcza tymczasowe bilbordy

Tymczasowy bilbord dużego formatu zamieszcza beneficjenci każdej z operacji, której całkowite wsparcie publiczne przekracza 500 tys. euro, a realizowane działania dotyczą finansowania działań w zakresie infrastruktury lub prac budowlanych.

Tymczasowy bilbord to nic innego jak bardzo duża tablica informacyjna. Przepisy UE nie określają jego wymiarów.

Dobierając wielkość bilbordów należy mieć przede wszystkim na uwadze to, czy będzie on czytelny dla odbiorców.

Beneficjent umieszcza bilbord w miejscu łatwo widocznym i dostępnym dla odbiorców.

Na billboardzie tym należy obowiązkowo umieścić odpowiednio, w zależności od działania/poddziałania PROW 2014-2020:

- nazwę/tytuł operacji,
  - główny cel operacji
- oraz
- nazwę działania PROW 2014-2020, w ramach którego realizowana jest operacja,
  - znak Unii Europejskiej,
  - slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
  - logo PROW 2014-2020.

Informacje te zajmują przynajmniej 25% powierzchni billboardu.

Dla operacji infrastrukturalnych i budowlanych rekomendowane minimalne wymiary tymczasowego billboardu dużego formatu to 2 x 3 m.

Przykład tymczasowego billboardu znajduje się na str. 21 oraz odpowiednio w załącznikach do Księgi.

Tymczasowy billboard znajduje się w miejscu realizacji operacji (np. miejsce prowadzenia budowy) do momentu zakończenia przedsięwzięcia i zamieszczenia stałej tablicy/billboardu dużego formatu.

W sytuacji użycia trwałych materiałów do wykonania tymczasowego billboardu może zostać on na miejscu realizacji operacji jako stała tablica/billboard dużego formatu.

2) Kto, kiedy i gdzie zamieszcza stałą tablicę/billboard dużego formatu

Beneficjenci, którzy mieli obowiązek zamieszczenia tymczasowego billboardu dużego formatu, nie później niż trzy miesiące po zakończeniu operacji, umieszczają na stałe tablicę lub billboard dużego formatu w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa, w odniesieniu do każdej operacji, w której całkowite wsparcie publiczne przekracza 500 tys. euro, a realizowane działania dotyczą finansowania działań w zakresie infrastruktury lub prac budowlanych.

Beneficjenci, którzy realizują projekt dofinansowany ze środków publicznych na kwotę powyżej 500 tys. euro, jeśli dotyczy zakupu środków trwałych, umieszczają na stałe tablicę lub billboard dużego formatu w miejscu łatwo widocznym dla ogółu społeczeństwa, w odniesieniu do każdej operacji.

Podobnie jak w przypadku tymczasowego billboardu, stała tablica/billboard jest to nic innego, jak bardzo duża tablica informacyjna. Przepisy UE nie określają ich wymiarów.

Stającą tablicę/billboard beneficjent umieszcza w miejscu łatwo widocznym i dostępnym dla odbiorców.

Stać tablicę/billboard zawiera odpowiednio, w zależności od działania/poddziałania PROW 2014-2020:

- nazwę/tytuł operacji,
  - główny cel operacji
- oraz
- nazwę działania PROW 2014-2020, w ramach którego realizowana jest operacja,
  - znak Unii Europejskiej,
  - slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
  - logo PROW 2014-2020.

Informacje te zajmują przynajmniej 25% powierzchni stałej tablicy/billboardu.

Dla projektów infrastrukturalnych i budowlanych sugerowane minimalne wymiary billboardu dużego formatu to 2 x 3 m, natomiast stałej tablicy to format A4. Stałe tablice można zamieszczać np. przy wejściu do budynku. Dla pozostałych operacji rekomendowana minimalna wielkość billboardu to 80 x 120 cm, natomiast stałej tablicy to format A3, nie mniejsza niż A4. Przykłady stałej tablicy i billboardu znajdują się w I części Księgi na str. 21 oraz w załącznikach do Księgi.

W sytuacji użycia trwałych materiałów do wykonania tymczasowego billboardu może zostać on na miejscu realizacji operacji jako stała tablica/bilbord dużego formatu i wtedy nie zmienia on miejsca zamieszczenia. Gdy ustawia się go od nowa wytyczne co do miejsca zamieszczenia są takie same: miejsce łatwo widoczne i dostępne dla odbiorców.

Nie później niż trzy miesiące od zakończenia realizacji operacji zamieszczana jest na stałe tablica/bilbord dużego formatu.

3) Kto, kiedy i gdzie zamieszcza tablicę informacyjną

Tablice informacyjne zamieszcza beneficjenci, jeżeli realizowana operacja dotyczy inwestycji (np. nieruchomości w gospodarstwie lub przedsiębiorstwie spożywczym), a całkowite wsparcie publiczne na operację przekracza 50 tys. euro (przykład na str. 22 oraz w załącznikach do Księgi).

Tablicę informacyjną zamieszcza również w swoich siedzibach lokalne grupy działania finansowane w ramach LEADER (przykład na str. 23 oraz w załącznikach do Księgi).

Przepisy UE nie określają wymiarów tablicy informacyjnej. Rekomendowana minimalna wielkość to 80 x 120 cm.

Zamieszczenie tablicy w miejscu łatwo widocznym i dostępnym dla odbiorców, ale w znacznej odległości np. od drogi wymusza wykonanie tablicy odpowiednio większej.

Tablica zawiera odpowiednio, w zależności od działania/poddziałania PROW 2014-2020:

- nazwę/tytuł operacji,
- główny cel operacji

oraz

- nazwę działania PROW 2014-2020, w ramach którego realizowana jest operacja,
- znak Unii Europejskiej,
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- logo PROW 2014-2020.

Informacje te zajmują przynajmniej 25% powierzchni tablicy.

Tablica znajduje się w miejscu realizacji operacji/siedzibie beneficjenta przez cały czas realizacji operacji.

Należy ją wykonać z trwałych materiałów, tak by informacje, które się na nich znajdują były widoczne i czytelne przez cały ten czas.

4) Kto, kiedy i gdzie zamieszcza plakat

Wszyscy beneficjenci, którzy nie zamieszczają tymczasowego billboardu dużego formatu, stałej tablicy/billboardu dużego formatu ani tablicy informacyjnej, mają obowiązek zamieścić plakat z informacjami na temat operacji – minimalny format to A3. Plakat może mieć orientację pionową lub poziomą (przykład na str. 24).

Uwaga! A3 to znormalizowany format arkusza o wymiarach 297x420 mm.

Plakat beneficjent umieszcza w miejscu łatwo widocznym i dostępnym dla odbiorców.

Plakat zawiera w zależności od działania/poddziałania PROW 2014-2020 niżej wymienione elementy (przykłady na str. 24 oraz w załącznikach do Księgi):

- nazwę/tytuł operacji,
- główny cel operacji

oraz

- nazwę działania PROW 2014-2020, w ramach którego realizowana jest operacja,
- znak Unii Europejskiej,
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- logo PROW 2014-2020.

Informacje te zajmują przynajmniej 25% powierzchni plakatu.

Plakat znajduje się w miejscu realizacji operacji/siedzibie beneficjenta przez cały czas realizacji operacji.

Plakat należy wykonać z takiego materiału, by informacje, które się na nim znajdują były widoczne i czytelne przez cały ten czas. Plakat można zamieścić np. przy wejściu do budynku, w którym beneficjent ma swoją siedzibę lub w miejscu realizacji operacji.

Jeśli działania związane z realizacją operacji odbywają się w kilku budynkach, plakaty powinny zostać umieszczone w każdym z nich.

5) Przykład bilbordru, plakatu, tablicy informacyjnej

Przykład tablicy informacyjnej o wymiarach 120 cm x 80 cm.

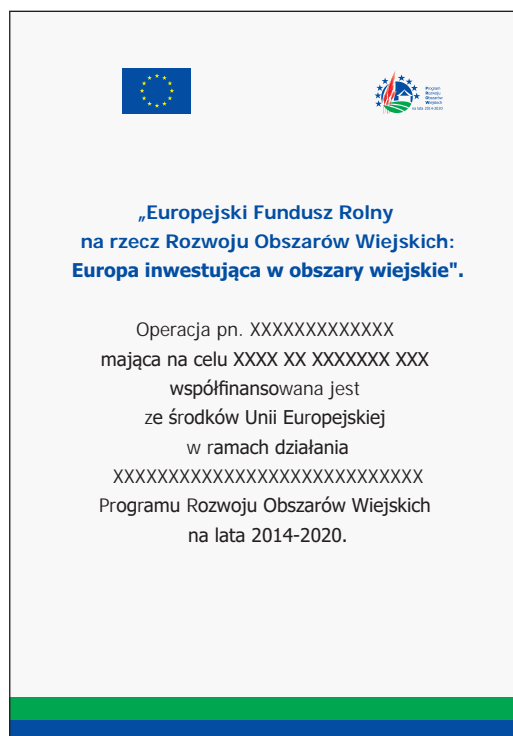
5) Przykład bilbordur, plakatu, tablicy informacyjnej

Przykład tablicy informacyjnej dla Lokalnej Grupy Działania.

5) Przykład bilbord, plakatu, tablicy informacyjnej

Przykładowy plakat formatu A3.

6) Strona internetowa

W sytuacji, gdy beneficjent posiada stronę internetową (główna strona beneficjenta lub podstrona dotycząca operacji) beneficjent zamieszcza obowiązkowo:

- krótki opis operacji,
- znak Unii Europejskiej,
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- logo PROW 2014-2020,
- oraz inne logo, którego zamieszczenie jest wymagane lub dopuszczalne (logo LEADER, logo KSOW, logo unijnego lub krajowego systemu jakości żywności, logo beneficjenta, lokalnej grupy działania, herb/logo województwa lub gminy).

Informacje te zajmują przynajmniej 25% powierzchni (widocznej na ekranie) strony.

Opis operacji zawiera następujące informacje:

- cel operacji,
- planowane/przewidywane wyniki operacji/ efekty,
- typ/nazwa operacji,
- nazwa działania PROW 2014-2020, w ramach którego realizowana jest operacja.

6) Strona internetowa

Przykład oznaczenia strony internetowej.

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Operacja mająca na celu XXXXXXXXXXXX współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach działania
XX
Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
Przewidywane wyniki operacji: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur
adipiscing elit. Nam molestie elit quis velit
ullamcorper venenatis. Donec ut lorem eu
odio vulputate taciturne sit amet. Sed
nec dicitum purus. Donec massa sem,
vehicula et ipsum sed, aliquam viverra velit.
Suspendisse potenti. Pellentesque habitant
morbi tristique senectus et netus et
malesuada fames ac turpis egestas.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Nam molestie elit quis velit ullamcorper
venenatis. Donec ut lorem eu odio vulputate taciturne sit amet. Sed nec dicitum purus. Donec
massa sem, vehicula et ipsum sed, aliquam viverra velit. Suspendisse potenti. Pellentesque habitant
morbi tristique senectus et netus et malesuada fames ac turpis egestas.

3. Zasady wizualizacji działań informacyjnych i promocyjnych

Informacje dotyczące ogólnych zasad stosowania znaków/logo znajdują się na str. 11 Księgi.

W przypadku materiałów zawierających treści merytoryczne obowiązkowo przy wizualizacji należy zamieścić odpowiednie elementy tekstowe, które zostały wymienione w poniższych przykładach działań informacyjnych.

Dopuszczalne jest łączenie informacji wynikających z obowiązku wizualizacji (elementy tekstowe z wyłączeniem logotypów), np.: „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Materiał opracowany przez... współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach ..... PROW 2014-2020.

W miejscu wykropkowanym w zdaniu dotyczącym współfinansowania należy wpisać nazwę działania PROW 2014-2020, w ramach którego beneficjent uzyskał dofinansowanie.

1) Działania informacyjne w prasie

W przypadku prowadzenia działań informacyjnych w prasie (zamieszczane reklamy, artykuły, itd. zawierają informacje merytoryczne), każde takie działanie należy odpowiednio oznakować.

Należy zamieścić następujące elementy:

- znak Unii Europejskiej,
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- odesłanie do instytucji odpowiedzialnej za treść materiału informacyjnego, np. w formie: Materiał opracowany przez...,
- odesłanie do Instytucji Zarządzającej PROW 2014-2020, w następującej formie: Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
- informacja o współfinansowaniu materiału informacyjnego/artykułu ze środków UE w następującej formie: Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach ..... Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- logo PROW 2014-2020,
- oraz inne logo, którego zamieszczenie jest wymagane lub dopuszczalne (logo LEADER, logo KSOW, logo unijnego lub krajowego systemu jakości żywności, logo beneficjenta, lokalnej grupy działania, herb/logo województwa lub gminy).

1) Działania informacyjne w prasie

Przykład reklamy prasowej.

2) Działania informacyjne w telewizji

W przypadku prowadzenia działań informacyjnych w telewizji (reklamy, audycje, programy, itd.) zawierających informacje merytoryczne, każde takie działanie należy odpowiednio oznakować. Może to mieć formę tablicy/ kadru zamieszczonego na początku lub na końcu materiału lub w trakcie trwania materiału, z czasem emisji nie krótszym niż 3 sekundy.

Obowiązkowe do zamieszczenia są następujące elementy:

- znak Unii Europejskiej,
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- odesłanie do instytucji odpowiedzialnej za treść materiału informacyjnego, np. w formie: Materiał opracowany przez...,
- odesłanie do Instytucji Zarządzającej PROW 2014-2020, w następującej formie: Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
- informacja o współfinansowaniu materiału informacyjnego/artykułu ze środków UE w następującej formie: Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach ..... Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- logo PROW 2014-2020,
- oraz inne logo, którego zamieszczenie jest wymagane lub dopuszczalne (logo LEADER, logo KSOW, logo unijnego lub krajowego systemu jakości żywności, logo beneficjenta, lokalnej grupy działania, herb/logo województwa lub gminy).

2) Działania informacyjne w telewizji

Przykładowe kadry materiałów telewizyjnych.

3) Działania informacyjne w radio

W przypadku prowadzenia działań informacyjnych w radio (reklamy, audycje, programy, itd.), które zawierają informacje merytoryczne, w każdym takim działaniu należy zawrzeć informację o wsparciu ze środków UE.

Jedyną formą jest przeczytanie tekstu przez lektora na początku lub na końcu materiału lub w trakcie trwania materiału, z czasem emisji wystarczającym na wyraźne i czytelne przekazanie następujących elementów:

- „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- odesłanie do instytucji odpowiedzialnej za treść materiału informacyjnego, np. w formie: Materiał opracowany przez...,
- odesłanie do Instytucji Zarządzającej PROW 2014-2020, w następującej formie: Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
- informacja o współfinansowaniu materiału ze środków UE w następującej formie: Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach ..... Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

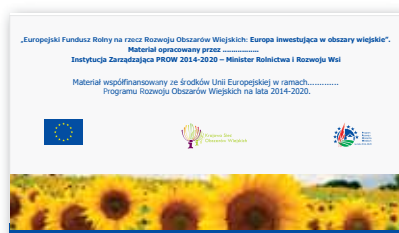
4) Działania informacyjne w internecie

W przypadku prowadzenia działań informacyjnych w internecie (reklamy, filmy, programy, itd.), które zawierają informacje merytoryczne, każde takie działanie należy oznakować w formie np. tablicy/ kadru zamieszczonego na początku lub na końcu materiału lub w trakcie trwania materiału, z czasem emisji nie krótszym niż 3 sekundy.

Obowiązkowe do zamieszczenia są następujące elementy:

- znak Unii Europejskiej,
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- odesłanie do instytucji odpowiedzialnej za treść materiału informacyjnego, np. w formie: Materiał opracowany przez...,
- odesłanie do Instytucji Zarządzającej PROW 2014-2020, w następującej formie: Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi,

- informacja o współfinansowaniu materiału ze środków UE w następującej formie: Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach ..... Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- logo PROW 2014-2020,
- oraz inne logo, którego zamieszczenie jest wymagane lub dopuszczalne (logo LEADER, logo KSOW, logo unijnego lub krajowego systemu jakości żywności, logo beneficjenta, lokalnej grupy działania, herb/logo województwa lub gminy).

5) Działania promocyjne w prasie

Informacje prasowe/ ogłoszenia prasowe, niezawierające treści merytorycznych, należy oznakować następująco:

- znak Unii Europejskiej,
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- logo PROW 2014-2020,
- oraz inne logo, którego zamieszczenie jest wymagane lub dopuszczalne (logo LEADER, logo KSOW, logo unijnego lub krajowego systemu jakości żywności, logo beneficjenta, lokalnej grupy działania, herb/logo województwa lub gminy).

6) Działania promocyjne

W przypadku realizacji działań promocyjnych należy zamieścić następujące elementy:

- znak Unii Europejskiej,
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- logo PROW 2014-2020,
- oraz inne logo, którego zamieszczenie jest wymagane lub dopuszczalne (logo LEADER, logo KSOW, logo unijnego lub krajowego systemu jakości żywności, logo beneficjenta, lokalnej grupy działania, herb/logo województwa lub gminy).

Księga wizualizacji znaku PROW 2014-2020

Część II: Omówienie znaków

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Wstęp – opis znaku i logo

Znak graficzny stanowi podstawowy element identyfikacji. Symbol PROW 2014-2020 składa się z uproszczonego wiejskiego pejzażu wpisanego w koło. Domek znajdujący się na pagórkowatych polach z pierwszoplanowymi kłosami zboża w sposób bezpośredni komunikuje kierunek działania programu, którego logo jest symbolem. Gwiazdy otaczające pejzaż utożsamiają związek ze Wspólnotą Europejską. Charakter graficzny znaku symbolizuje wspólnotową pomoc w modernizacji i stabilizacji obszarów wiejskich.

logo PROW 2014-2020

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Znak PROW 2014-2020

Znak PROW 2014-2020 bez logotypu.

znak

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Logo PROW 2014-2020

Forma podstawowa znaku zbudowana jest ze znaku graficznego uzupełnionego informacją o kierunku działania projektu. Wyłuszczone pierwsze litery wyrazów w logotypie podkreślają i zapisują w świadomości skrót PROW 2014-2020. Forma uzupełniająca zbudowana jest ze znaku graficznego i logotypu zastawionych ze sobą w określonych proporcjach.

układ poziomy podstawowy

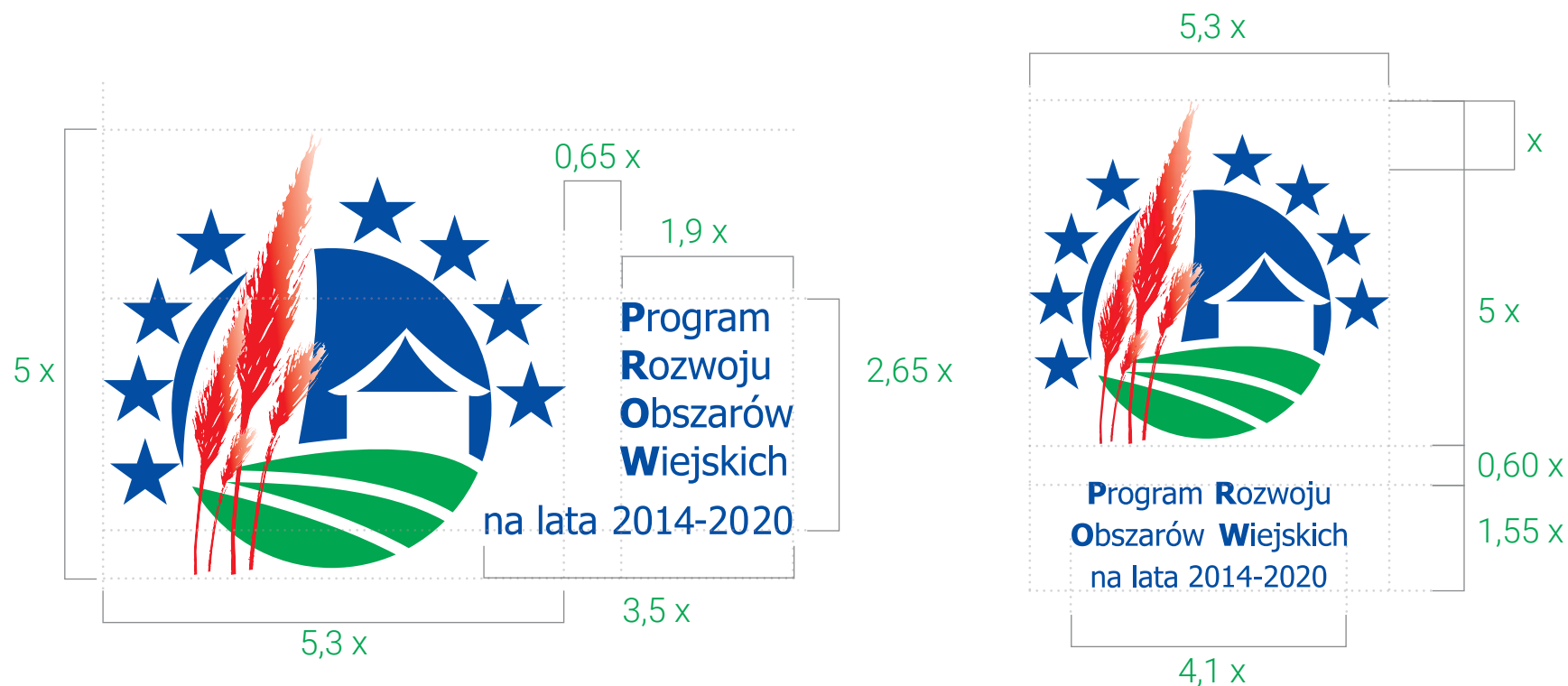
układ pionowy

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Budowa i proporcje znaku i logo

Poniżej przedstawiono zarys budowy konstrukcyjnej logo (znaku i logotypu). Do określenia proporcji wykorzystano wielkość x , która stanowi piątą część wysokości znaku.

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Minimalna wielkość znaku i logo

Logo należy skalować proporcjonalnie – nierozłącznie znak i logotyp. Minimalna wielkość (wysokość) logo w przypadku druku – 10 mm, grawera – 12 mm wyłoczenia i wypalenia – 30 mm, natomiast w wersji skróconej (znaku) 8 mm. Minimalna wielkość logo w mediach elektronicznych wynosi 55 px.

układ poziomy podstawowy

znak

logo 72 dpi

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Wersja anglojęzyczna logo

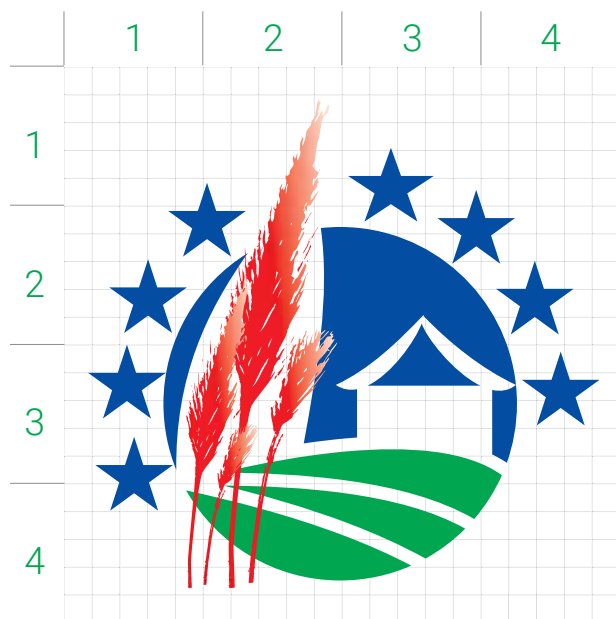
Logo PROW 2014-2020 nie posiada wersji anglojęzycznej ani żadnej innej. W przypadku realizacji działania informacyjno-promocyjnego, którego efekty przedstawiane będą poza Polską i kierowane są do osób obcojęzycznych należy stosować logo PROW 2014-2020 w języku polskim.

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Znak graficzny i logo w siatce modułowej

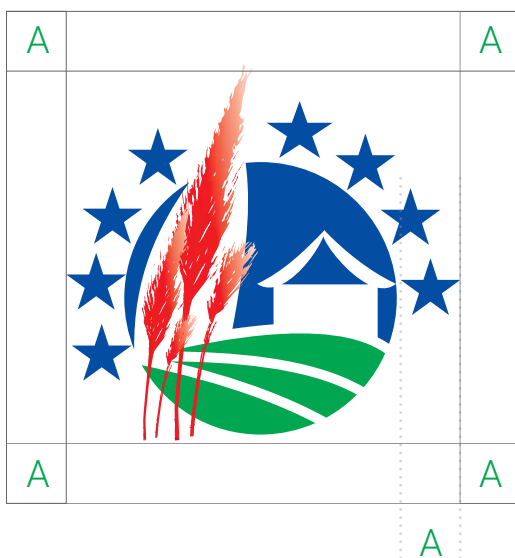
Poniższe wykorzystanie siatki modułowej do zobrazowania budowy znaku graficznego przydatne jest przy odwzorowaniach uniemożliwiających wykorzystania formy elektronicznej.

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Pola podstawowe i pola ochronne

Pole ochronne to obszar wokół znaku i logo, w który nie powinna ingerować żadna obca forma graficzna, dzięki czemu walory plastyczne logo nie zostaną naruszone. Wielkość pola ochronnego „A” określa szerokość ramion gwiazdy znaku.

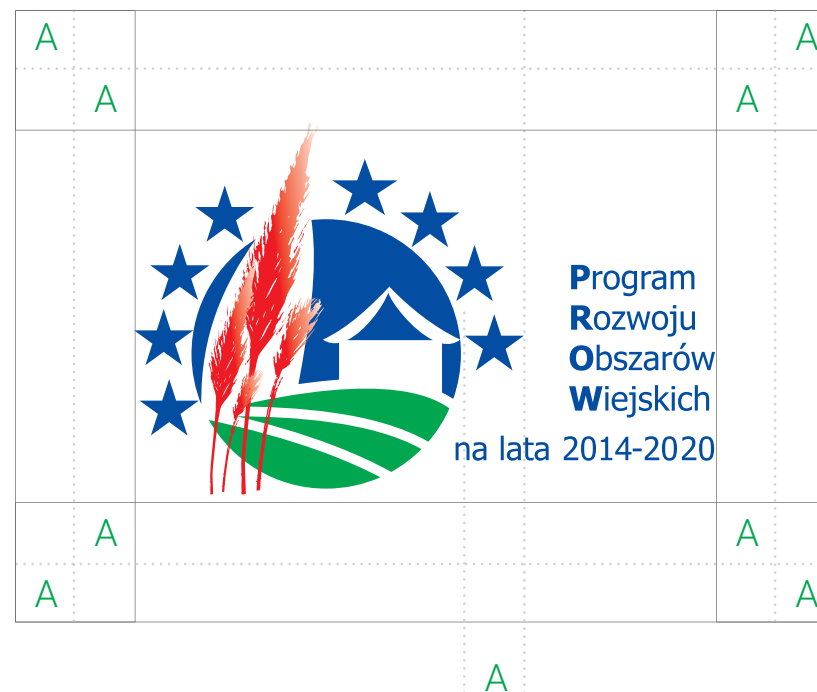
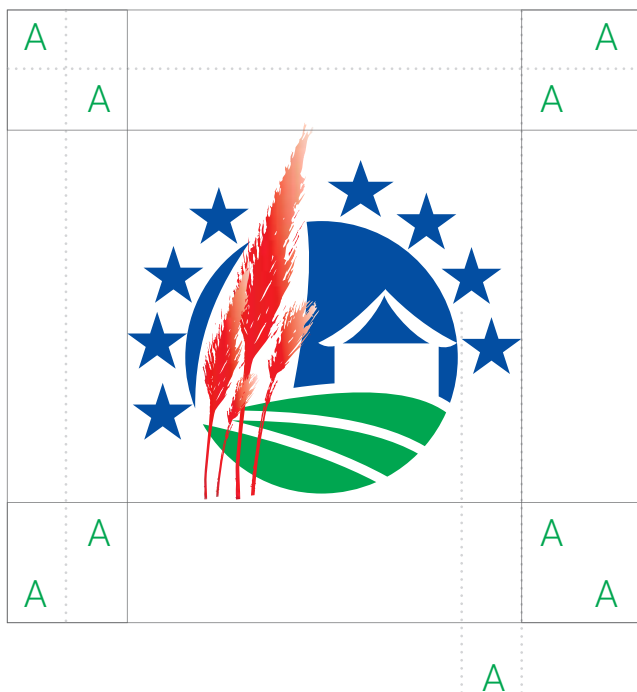

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Pola podstawowe i pola ochronne cd.

Pole podstawowe to minimalny obszar wokół znaku i logo, w przypadku samodzielnego użycia logo np. na tablicy, kasetonie czy innym nośniku. Zasada ta obowiązuje również w przypadku umieszczania znaku przy krawędzi formatu. Wielkość pola ochronnego równa jest „2A”.

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Kolorystyka (CMYK, Pantone, RAL, RGB)

Niezmieniona kolorystyka znaku graficznego jest ważnym elementem budującym postrzeganie PROW 2014-2020. Różne formy reprodukcji warunkują pod względem technologicznym odwzorowanie koloru, ważne jest jednak, aby kolorystyka znaku była jak najbardziej zbliżona do oryginału przedstawionego poniżej w CMYK.

			
CMYK	C=100 M=80 Y=0 K=0	C=100 M=0 Y=100 K=0	C=0 M=100 Y=100 K=0 C=0 M=20 Y=18 K=0
RGB	R=0 G=67 B=147	R=226 G=0 B=26	R=0 G=143 B=54
Pantone	287 C/U	355 C/U	186 C/U (100%)
RAL	5002	6028	3000
Oracal (folia)	049	061	031

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Znak graficzny i logo na różnych tłach

Podstawowym tłem dla zastosowania znaku graficznego i logotypu jest kolor biały lub inny jasny nie wpływający na jego czytelność. W przypadku stosowania logo na barwnym tle w celu zachowania czytelności należy zastosować znak podrysowany białym obrysem wzmacniającym jego czytelność oraz odpowiednio czytelny kolor logotypu.

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Tło znaku – formy dopuszczalne i niedopuszczalne

Niedopuszczalne jest stosowanie tła dla logo, które zmniejszałoby lub całkowicie uniemożliwiałoby jego czytelność. Nie należy zniekształcać logo poprzez jego rozciąganie, zmienianie proporcji znaku i logo, czy też ustalonej kolorystyki. W przypadku zamieszczenia znaku lub logo PROW 2014-2020 w pełnym kolorze na tle wielobarwnym, wskazanym jako niedopuszczalne, należy wpisać znak/logo w biały prostokąt z zachowaniem minimum jego pola ochronnego.

niedopuszczalne tło

niedopuszczalnie przeskalowane

niedopuszczalne proporcje

zła kolorystyka i budowa logo

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Znak graficzny i logo w wersji monochromatycznej wraz z zamieszczeniem na różnych tłach

W przypadku braku możliwości zastosowania logo kolorowego np. gdy materiał jest drukowany w skali szarości, należy zastosować logo w wersji monochromatycznej. Podobnie jak w przypadku logo w kolorze podstawowym tłem jest kolor biały lub inny jasny nie wpływający na jego czytelność. W przypadku stosowania logo na ciemnym tle w celu zachowania czytelności należy wpisać logo w biały prostokąt z zachowaniem minimum jego pola ochronnego. W przypadku zamieszczenia znaku lub logo PROW 2014-2020 w wersji monochromatycznej na tle np. wielobarwnym i/lub z zawiłym deseniem w postaci krętych, fantazyjnych linii, należy wpisać znak/logo w biały prostokąt z zachowaniem minimum jego pola ochronnego.

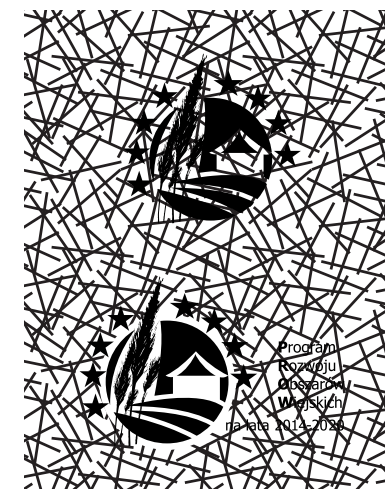

niedopuszczalne zastosowanie

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Znak graficzny i logo w wersji achromatycznej wraz z zamieszczeniem na różnych tłach

W przypadku zastosowania logo w formie graweru lub na pieczęcie konieczne jest użycie logo w wersji achromatycznej, w kolorze np. czarnym, granatowym, białym, żółtym itp. Na tło białe lub jasne jako pozytyw, na tło ciemne jako negatyw. Należy pamiętać o zachowaniu minimum jego pola ochronnego. W przypadku zamieszczenia znaku lub logo PROW 2014-2020 w wersji achromatycznej na tle wielobarwnym i/lub z zawiłym deseniem w postaci krętych, fantazyjnych linii, należy wpisać znak/logo w biały prostokąt z zachowaniem minimum jego pola ochronnego.

niedopuszczalne zastosowanie

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Typografia, kroje pisma do wykorzystania

W logotypie „Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020” wykorzystano krój litericzny Tahoma.

Tahoma Regular

AĄBCĆDEĘFGHIJKLŁMNOPRSŚTUVWXYZŹŻ
aąbcćdeęfghijklłmnoóprsśtuvwxyzźź
1234567890 :” ;’,. <>/?~!@#\$\$%^&*()_+--

Tahoma Bold

AĄBCĆDEĘFGHIJKLŁMNOPRSŚTUVWXYZŹŻ
aąbcćdeęfghijklłmnoóprsśtuvwxyzźź
1234567890 :” ;’,. <>/?~!@#\$\$%^&*()_+--

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Logotypy towarzyszące

W zestawie kilku znaków znak Unii Europejskiej zawsze występuje po lewej stronie, logo PROW 2014-2020 z prawej, pomiędzy nimi inne znaki rozmieszczone w równej odległości.

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Logotypy towarzyszące cd.

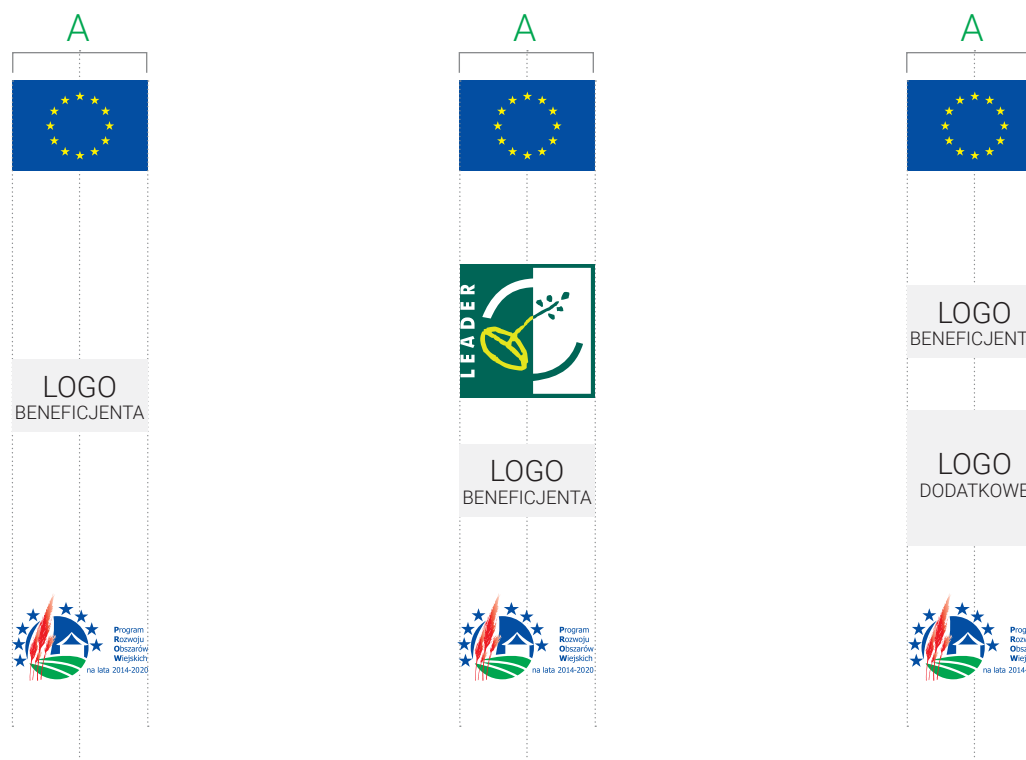
Przy stosowaniu zestawienia kilku znaków/logo należy przestrzegać zasady, że pozostałe logotypy nie mogą być większe od symbolu Unii Europejskiej (mierzone wysokością).

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Logotypy towarzyszące cd.

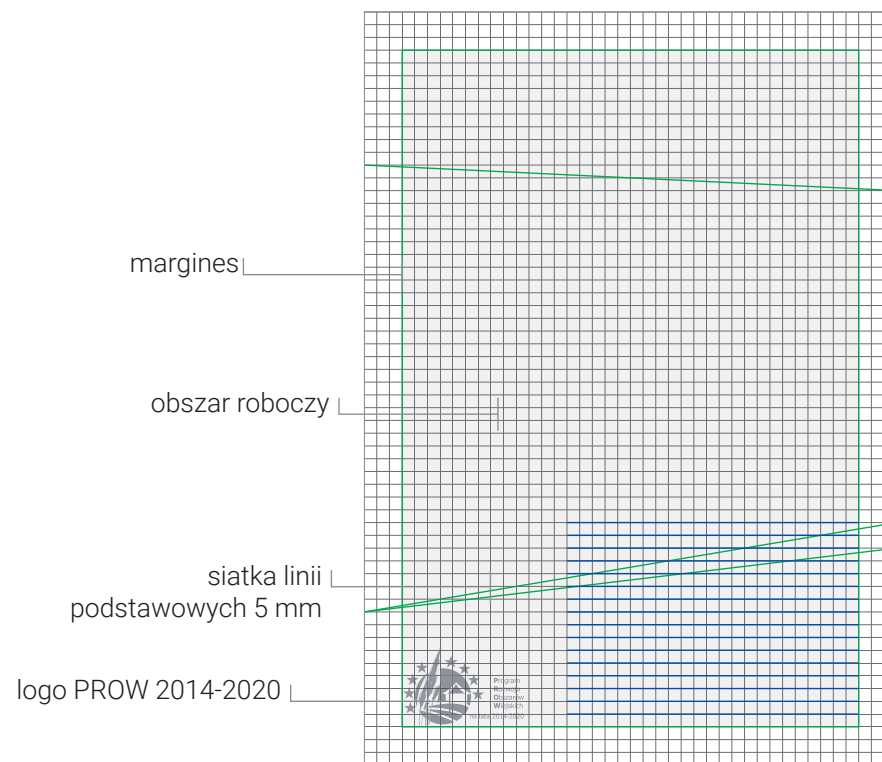
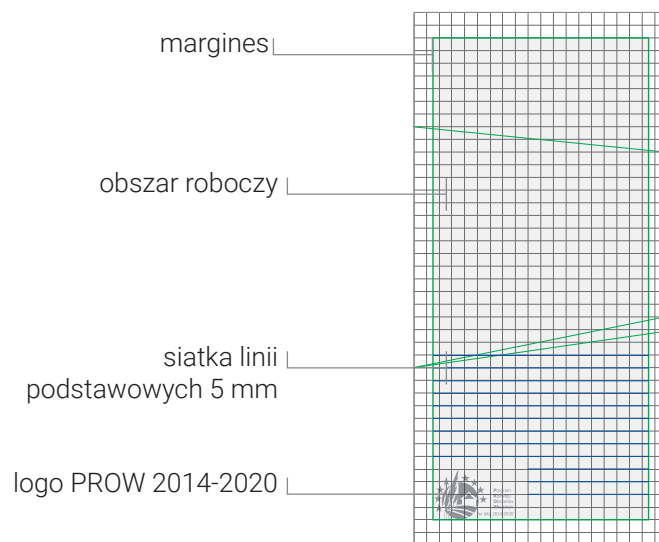
W przypadkach, gdy nie jest możliwe zastosowanie logotypów w poziomie, można je zamieścić w pionie, przy czym logo UE znajduje się na górze, a PROW 2014-2020 na dole.

1. Znak i logo PROW 2014-2020

Siatki poligraficzne dla ulotek i folderów

Siatki traserskie dla różnego rodzaju ulotek i folderów. Grubość minimalna ścieżek to 5 mm. Przykłady dla formatu DL (99 mm x 210 mm) oraz formatu A4 (210 mm x 297 mm).

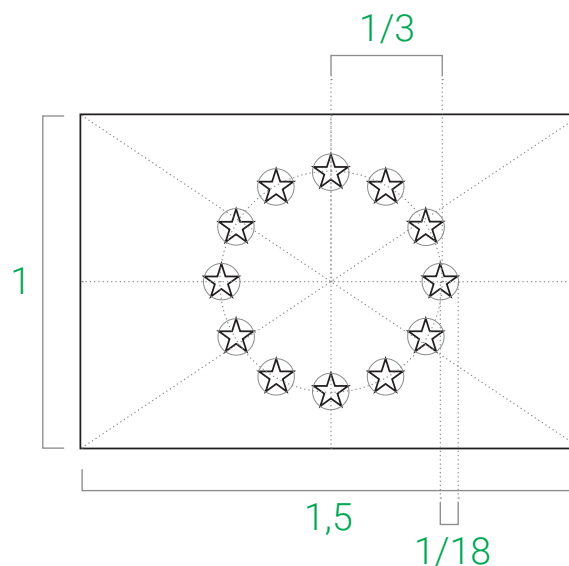

2. Symbol UE

Wytyczne dotyczące stworzenia emblematu i określenie standardowej kolorystyki logo UE dostępne są na stronie internetowej:
http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/flag/index_pl.htm

Opis geometryczny flagi UE

Emblemat jest w formie niebieskiej prostokątnej flagi, której szerokość stanowi półtorej długości wysokości. Dwanaście złotych gwiazd rozmieszczonych w równych odstępach tworzy niewidzialny okrąg, którego środek jest punktem przecięcia się przekątnych prostokąta. Promień okręgu wynosi jedną trzecią wysokości flagi. Każda z gwiazd posiada pięć ramion położonych na obwodzie niewidzialnego okręgu, którego promień równy jest jednej osiemnastej wysokości flagi. Wszystkie gwiazdy ustawione są w pozycji pionowej – co oznacza, że jedno ramię skierowane jest pionowo do góry, a dwa leżą na poziomej linii, prostopadłej do drzewca flagi. Gwiazdy rozmieszczone są na okręgu tak, jak godziny na tarczy zegara. Ich liczba pozostaje niezmienna.

2. Symbol UE

Kolorystyka emblematu

Emblemat UE składa się z dwóch kolorów niebieskiego i żółtego. W systemie Pantone to kolory: Pantone Reflex Blue, który jest kolorem powierzchni prostokąta; i Pantone Yellow będący kolorem gwiazd. W przypadku druku czterokolorowego (CMYK), gdy nie można użyć kolorów Pantone niezbędne jest ich odtworzenie. Poniżej wartości kolorystyczne dla innych trybów kolorów.

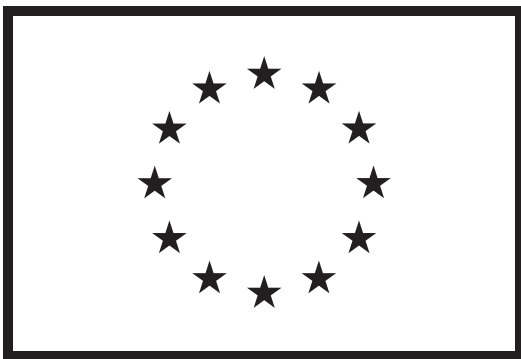

		
CMYK	C=100 M=80 Y=0 K=0	C=0 M=0 Y=100 K=0
RGB	R=0 G=0 B=153	R=255 G=204 B=0
Pantone	Pantone Reflex Blue	Pantone Yellow C
Hex	000099	FFCC00

2. Symbol UE

Reprodukcja jednobarwna

Jeżeli jedynym dostępnym kolorem jest czarny, prostokąt powinien posiadać czarną obwódkę, natomiast gwiazdy powinny być czarne na białym tle. W sytuacji, gdy jedynym dostępnym kolorem jest niebieski (oczywiście musi to być Reflex Blue lub wartość CMYK), tło powinno być wydrukowane w maksymalnym nasyceniu tym kolorem, z pozostawionymi na tym tle białymi gwiazdami.

2. Symbol UE

Reprodukcja na kolorowym tle

Reprodukcji emblematu najlepiej dokonywać na białym tle. Należy unikać tła wielokolorowego, w szczególności jeżeli nie komponuje się ono z kolorem niebieskim. Jeśli jest się zmuszonym do dokonania reprodukcji na kolorowym tle, należy najpierw umieścić wokół prostokąta biały pasek o szerokości równej 1/25 wysokości tego prostokąta.

2. Symbol UE

Emblemat Unii Europejskiej na stronach internetowych zawsze musi występować w pełnej wersji kolorystycznej. Sytuacją wyjątkową dopuszczającą zastosowanie symbolu UE w wersji achromatycznej (np. czern i biel) bądź monochromatycznej (odcienie szarości), jest okres żałoby narodowej.

Znak Unii Europejskiej – kolor

Znak Unii Europejskiej – na ciemnym tle

Znak Unii Europejskiej – achromatyczne

Znak Unii Europejskiej – achromatyczne na ciemnym tle

2. Symbol UE

Symbol UE na małych materiałach promocyjnych

Stosując emblemat UE na małych materiałach promocyjnych należy stosować poniższe zasady.

Proporcje znaku Unii Europejskiej

Typografia – Arial Bold CE

AĄBCĆDEĘFGHIJKLŁMNOPRSŚTUVWXYZŹŻ

aąbcćdeęfghijklłmnoóprśstuvwxyzźź

1234567890 :” ;’ ,. <> /? ~! @# \$% ^ & * ( ) _ + - =

2. Symbol UE

Minimalna wielkość emblematu

Emblemat należy skalować proporcjonalnie. Minimalna wielkość (wysokość) emblematu w przypadku druku – 10 mm, grawera – 12 mm wytłoczenia i wypalenia – 30 mm, natomiast na małych materiałach promocyjnych (łącznie z napisem „Unia Europejska”) – 8 mm. Minimalna wielkość emblematu w mediach elektronicznych wynosi 55 px.

układ poziomy podstawowy

minimalna wielkość

wielkość w mediach elektronicznych

3. Logo Leader

Znaki towarzyszące – Leader

Logo Leader w pełnym kolorze i w wersji achromatycznej (np. czarne, granatowe, białe itp.).

Logo Leader – pełen kolor

Logo Leader – achromatyczne

4. Logo KSOW

Znaki towarzyszące – Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich

Znak i Logo Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w pełnym kolorze i w wersji achromatycznej (np. czarne, granatowe, białe itp.).

Logo KSOW – pełen kolor

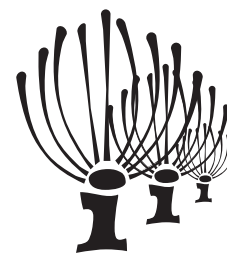
Logo KSOW – achromatyczne

Znak KSOW – pełen kolor

Znak KSOW – achromatyczne

5. Logo IP i Jakość Tradycja

Znaki towarzyszące – Integrowana Produkcja i Jakość Tradycja

Logo Integrowanej Produkcji (IP) i Jakość Tradycja w pełnym kolorze.

Logo IP – pełen kolor

Logo Jakość Tradycja – pełen kolor

6. Logo Rolnictwa Ekologicznego i GTS

Znaki towarzyszące – Rolnictwo Ekologiczne i Gwarantowana Tradycyjna Specjalność

Logo Rolnictwa Ekologicznego i Gwarantowanej Tradycyjnej Specjalności (GTS) w pełnym kolorze i w wersji achromatycznej.

Logo Rolnictwa Ekologicznego – pełen kolor

Logo Rolnictwa Ekologicznego – achromatyczne

Logo GTS – pełen kolor

Logo GTS – achromatyczne

7. Logo ChOG i ChNP

Znaki towarzyszące – Chronione Oznaczenie Geograficzne i Chroniona Nazwa Pochodzenia

Logo Chronionego Oznaczenia Geograficznego (ChOG) i Chronionej Nazwy Pochodzenia (ChNP) w pełnym kolorze i w wersji achromatycznej.

Logo ChOG – pełen kolor

Logo ChOG – achromatyczne

Logo ChNP – pełen kolor

Logo ChNP – achromatyczne

Księga wizualizacji znaku PROW 2014-2020

Część III: Zastosowanie znaków

1. Materiały informacyjne – drukowane

W przypadku publikacji materiałów informacyjnych, np.: broszur, ulotek informacyjnych, folderów, podręczników, newsletterów, itp. na pierwszej stronie okładki należy zamieścić następujące elementy:

- znak Unii Europejskiej,
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- odesłanie do instytucji odpowiedzialnej za treść materiału informacyjnego, w formie: Publikacja opracowana przez...,
- odesłanie do Instytucji Zarządzającej PROW 2014-2020, w następującej formie: Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- informacja o współfinansowaniu materiału informacyjnego ze środków UE w następującej formie: Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach ..... Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
- logo PROW 2014-2020.

Obligatoryjne elementy należy zamieszczać na pierwszej stronie okładki publikacji/pierwszej stronie ulotki.

Dopuszczalne jest łączenie informacji wynikających z obowiązku wizualizacji (elementy tekstowe z wyłączeniem znaku UE i logo PROW 2014-2020), np.:

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja opracowana przez..., współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach ..... PROW 2014-2020.

W miejscu wykropkowanym w zdaniu dotyczącym współfinansowania należy wpisać nazwę działania PROW 2014–2020, w ramach którego beneficjent uzyskał dofinansowanie.

1. Materiały informacyjne – drukowane

Publikacja, folder

Przykładowe wizualizacje publikacji.

1. Materiały informacyjne – drukowane

Ulotka

Przykładowe wizualizacje ulotki.

1. Materiały informacyjne – drukowane

Plakat

Przykładowe wizualizacje plakatów.

1. Materiały informacyjne – drukowane

Reklama prasowa

Przykładowe wizualizacje materiałów prasowych.

1. Materiały informacyjne – drukowane

Materiały szkoleniowe/seminaryjne/konferencyjne

Przykładowe materiały szkoleniowe.

2. Materiały w formie elektronicznej

W przypadku materiałów informacyjnych prezentowanych w formie elektronicznej, np.: prezentacja, reklama, baner internetowy, itp., elementy wymagane przy wizualizacji należy uzależnić od tego czy materiał taki będzie zawierał informacje merytoryczne, czy też będzie materiałem promującym.

Obowiązkowo oba rodzaje materiałów zawierają:

- znak Unii Europejskiej,
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- logo PROW 2014-2020.

W przypadku materiałów zawierających informacje merytoryczne należy zamieścić:

- odesłanie do instytucji odpowiedzialnej za treść materiału informacyjnego, w formie: Materiał opracowany przez...,
- odesłanie do Instytucji Zarządzającej PROW 2014-2020, w następującej formie: Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- informacja o współfinansowaniu materiału informacyjnego ze środków UE w następującej formie: Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach ..... Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

Dopuszczalne jest łączenie informacji wynikających z obowiązku wizualizacji (elementy tekstowe z wyłączeniem znaku UE i logo PROW 2014-2020), np.:

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Materiał opracowany przez..., współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej w ramach ..... PROW 2014-2020.

2. Materiały w formie elektronicznej

Prezentacja PowerPoint

Przykładowy slajd tytułowy.

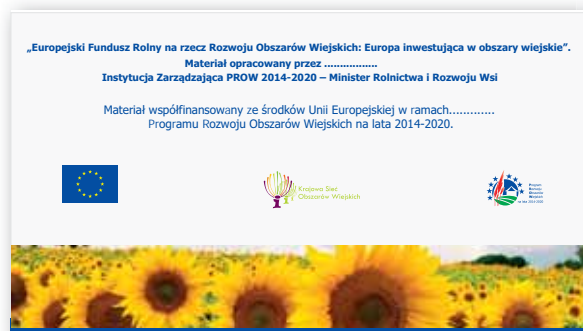

2. Materiały w formie elektronicznej

Reklama telewizyjna

Przykładowe wizualizacje plansz telewizyjnych.

2. Materiały w formie elektronicznej

Banner internetowy

Przykładowe bannery internetowe.

3. Materiały promocyjne – drukowane

W przypadku materiałów promocyjnych – drukowanych niezawierających treści merytorycznych, elementy wymagane przy wizualizacji to:

- znak Unii Europejskiej,
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- logo PROW 2014-2020.

3. Materiały promocyjne – drukowane

Informacja/ogłoszenie prasowe

Przykładowe ogłoszenie prasowe.

3. Materiały promocyjne – drukowane

Papier firmowy

W przypadku stosowania wizualizacji na papierach firmowych dla pism dotyczących zagadnień związanych z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, należy stosować: po lewej stronie logo UE, w środku logo instytucji, po prawej stronie logo PROW 2014-2020. W przypadku druku czarnobiałego przy realizacji należy stosować loga w skali szarości lub achromatyczne.

3. Materiały promocyjne – drukowane

Koperta

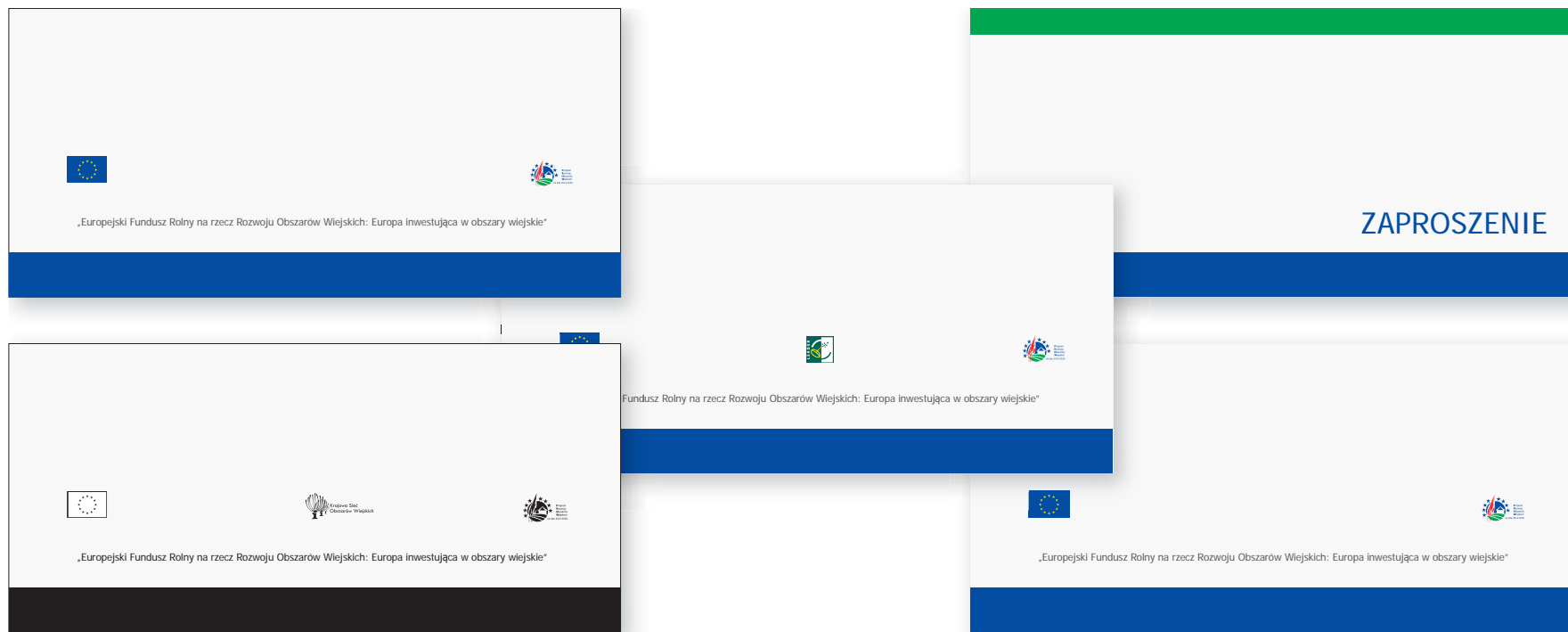
Przykłady oznaczeń kopert.

3. Materiały promocyjne – drukowane

Zaproszenie

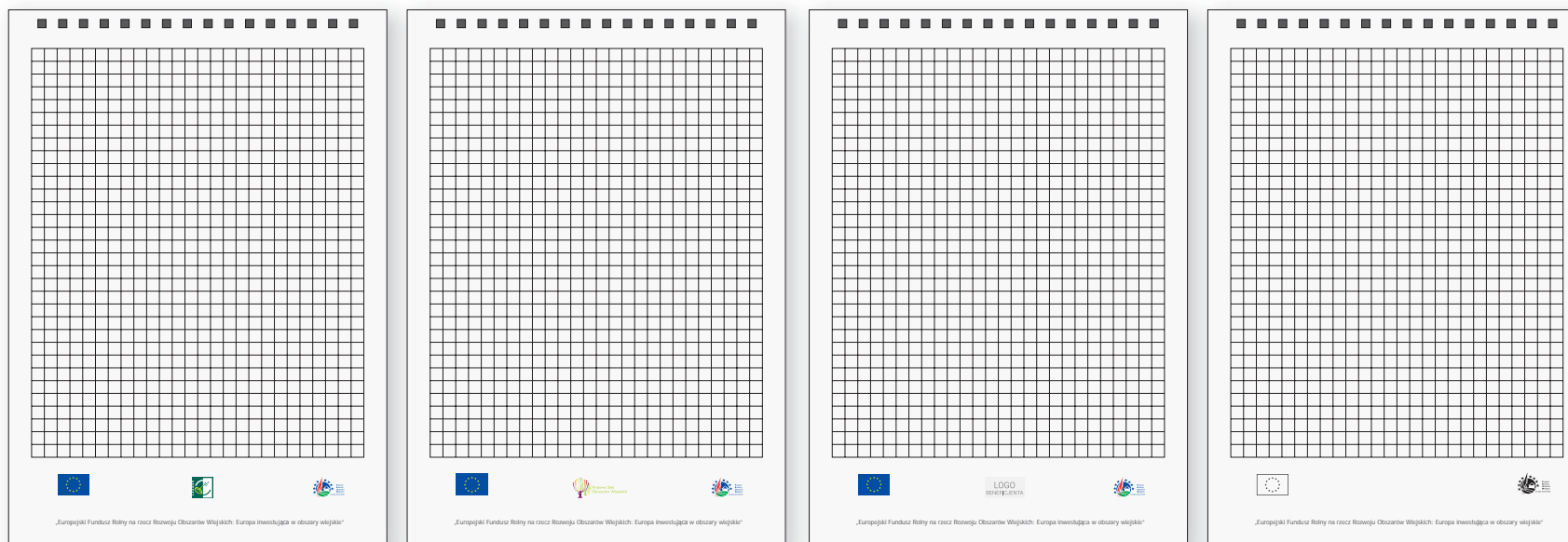
Przykłady oznaczeń zaproszeń (w formacie DL – 99 mm x 210 mm).

3. Materiały promocyjne – drukowane

Notatnik

Przykładowe strony notesu formatu A5. W przypadku druku czarnobiałego przy realizacji należy stosować loga w skali szarości lub monochromatyczne.

3. Materiały promocyjne – drukowane

Teczka firmowa

Przykład oznaczeń dla teczki na dokumenty formatu A4. W przypadku druku czarnobiałego przy realizacji należy stosować loga w skali szarości lub monochromatyczne.

3. Materiały promocyjne – drukowane

Teczka firmowa cd.

Przykład oznaczeń dla teczki na dokumenty formatu A4. W przypadku druku czarnobiałego przy realizacji należy stosować loga w skali szarości lub monochromatyczne.

3. Materiały promocyjne – drukowane

Dyplom/certyfikat

Przykład dyplomu i certyfikatu wraz z oznaczeniem. W przypadku druku czarnobiałego przy realizacji należy stosować loga w skali szarości lub monochromatyczne.

3. Materiały promocyjne – drukowane

Wizytówka

Przykładowe wizytówki.

4. Materiały promocyjne

W przypadku materiałów promocyjnych – tzw. gadżetów, elementy wymagane przy wizualizacji to:

- znak Unii Europejskiej,
- slogan „Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”,
- logo PROW 2014-2020,
- oraz inne logo, którego zamieszczenie jest wymagane lub dopuszczalne (logo LEADER, logo KSOW, logo unijnego lub krajowego systemu jakości żywności, logo beneficjenta, lokalnej grupy działania, herb/logo województwa lub gminy).

Beneficjenci mogą przygotowywać materiały promocyjne pod pięcioma warunkami:

1. muszą być one ujęte w budżecie operacji (aby mogły być kwalifikowalne),
2. musi zostać ściśle określona grupa odbiorców (zgodnie z planem promocji operacji, jeśli plan taki istnieje),
3. powinny w jakiś sposób nawiązywać do charakteru operacji (np. w przypadku szkoleń mogą być to na przykład długopisy i notesy dla uczestników etc.),
4. muszą być dostosowane i przydatne dla danej grupy odbiorców,
5. musi zostać uwzględniony sposób ich dystrybucji/emisji.

1) Zasady umieszczania logotypów na materiałach promocyjnych (nadruk, wytłoczenie, grawer, wersje kolorowe i czarno-białe)

Materiały promocyjne, tzw. gadżety wykonuje się w celu poinformowania o projekcie oraz o wkładzie EFRR i realizowanym PROW 2014-2020. Dlatego wymagane elementy wizualizacji muszą być widoczne.

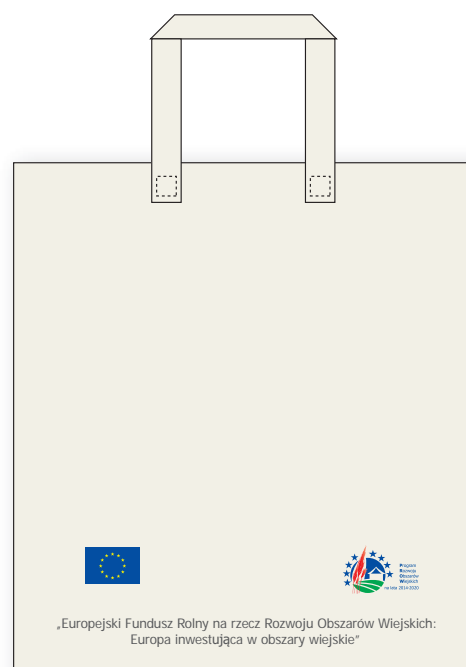
Ponadto nie należy umieszczać logotypów np. na wewnętrznej, niewidocznej stronie przedmiotów.

Jeżeli materiał promocyjny znajduje się w opakowaniu, np. pudełko, etui, torba, itp., opakowanie należy oznakować, tak jak materiał promocyjny.

4. Materiały promocyjne

Gadżety

Przykładowe oznaczenia materiałów promocyjnych.

4. Materiały promocyjne

Gadżety cd.

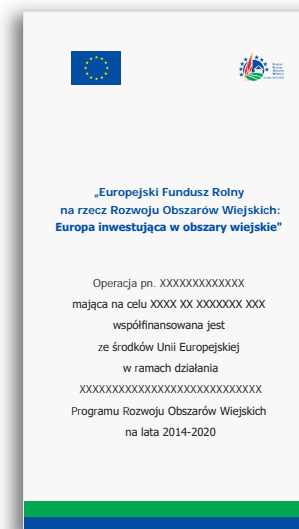
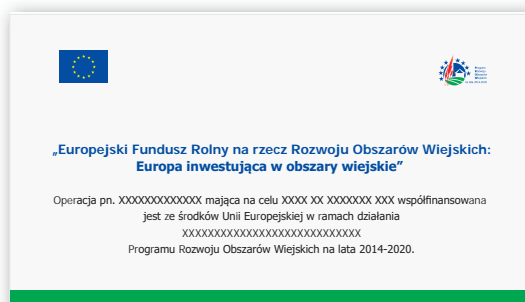
Przykładowe oznaczenia materiałów promocyjnych.

4. Materiały promocyjne

Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach

Naklejka na szybę.

4. Materiały promocyjne

Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach cd.

Płyty CD/DVD.

4. Materiały promocyjne

Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach cd.

Namiot reklamowy.

4. Materiały promocyjne

Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach cd.

Namiot reklamowy.

4. Materiały promocyjne

Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach cd.

Bilbord.

4. Materiały promocyjne

Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach cd.

Stand/roll up.

4. Materiały promocyjne

Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach cd.

Ścianka konferencyjna/wystawiennicza.

4. Materiały promocyjne

Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach cd.

Ścianka konferencyjna/wystawiennicza.

4. Materiały promocyjne

Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach cd.

Nagroda.

4. Materiały promocyjne

Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach cd.

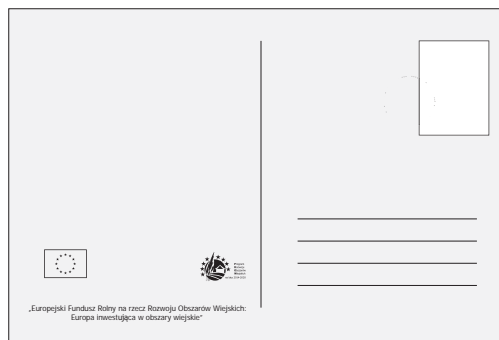
Inne.

4. Materiały promocyjne

Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach cd.

Widokówki.

4. Materiały promocyjne

Wizualizacje nadruku logotypów na innych materiałach cd.

Stroje ludowe.

Logo wyszywane lub nadruk:

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”

4. Materiały promocyjne

2) Oznaczanie małych przedmiotów promocyjnych

Każdy materiał promocyjny, również ten mały należy odpowiednio oznakować.

W przypadku jeśli napis dotyczący sloganu nie będzie czytelny, należy na danym przedmiocie umieścić znak graficzny PROW 2014-2020 oraz znak UE z napisem Unia Europejska. Jest to tak zwany wariant minimalny oznaczeń, przeznaczony dla małych przedmiotów. W przypadku wariantu minimalnego nie jest konieczne stosowanie słownego odniesienia do EFRR lub odniesienia do Europejskich Funduszy Inwestycyjnych i Strukturalnych (EFIS).

4. Materiały promocyjne

Przykładowe oznaczenia małych materiałów promocyjnych.

